

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник ректора
з навчальної роботи

Світлана ГІЛІНА

«25» серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 15. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ**

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма «Психологія»

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна психологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» освітньо-професійної програми «Психологія».

Розробник: Лукіна Н.Б., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 23 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри психології Віталій ПЕТЬКОВ

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 1 від 25 серпня 2023 р.

Голова Вченої ради Михайло ВОЛКОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Цикл професійної підготовки	
Мова викладання – українська мова	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 300		2-й	
		Семестр	
		4-й	
Тижневих годин для форм навчання: ОФН – 4/4 год.	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		68 год.	
		Практичні, семінарські	
		66 год.	
		Самостійна робота	
		166 год.	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для очної форми навчання – 300 год.: 134 год. – аудиторні заняття, 166 год. – самостійна робота.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Загальна психологія»

Метою вивчення навчальної дисципліни «Загальна психологія» є підготовка фахівців спеціальності 053 «Психологія» за освітнім ступенем бакалавра відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки «Психологія» є усвідомлення місця загальної психології в системі наук та її методологічних основ; ознайомлення з базовими поняттями; формування уявлення про психічну активність як засіб відображення та перетворення навколишнього світу; аналіз закономірностей функціонування психіки.

Основними задачами дисципліни є: формування навичок пояснення і використання в практичній діяльності особливостей перебігу психічних процесів, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей; закономірностей процесів становлення, розвитку й соціалізації особистості, розвитку соціальної групи; розуміння предметної області та професійної діяльності в команді та на рівні міжособистісної взаємодії, розпізнавання психологічних проблем та пропонування шляхів їх розв'язання.

Відповідно до застосовування психологічних знань у практичних ситуаціях освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5 Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні:

СК 1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 2 Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для вирішення

професійних завдань.

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: 300 год./10кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани.
- Тема 2. Походження й розвиток психіки людини
- Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання.
- Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів.
- Тема 5. Сприймання: види та властивості.
- Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування.
- Тема 7. Уява і творчість.
- Тема 8. Мислення та інтелект.
- Тема 9. Мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення.
- Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності.
- Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини.
- Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості.

Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Психологія як наука та система знань

Модуль 2. Психологія особистості та діяльності

- Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості.
- Тема 14. Мотиви та мотивація.
- Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини.
- Тема 16. Індивідні передумови особистості.
- Тема 17. Психологічна структура особистості.
- Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки.
- Тема 19. Задатки та здібності людини.
- Тема 20. Природа і сутність характеру. Акцентуація характеру

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	сем	лаб	інд	с.р		л	сем	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани.	12	2	2			8						
Тема 2. Походження й розвиток психіки людини	16	4	4			8						
Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання.	12	2	2			8						
Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів.	16	4	4			8						
Тема 5. Сприймання: види та властивості.	16	4	4			8						
Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування.	16	4	4			8						
Тема 7. Уява і творчість.	12	2	2			8						
Тема 8. Мислення та інтелект.	12	2	2			8						
Тема 9. Мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення	12	2	2			8						
Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності.	16	4	4			8						
Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини.	12	2	4			6						
Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості.	16	4	2			10						
Разом за модулем 1	168	36	36			96						
Модуль 2.												
Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості.	18	4	4			10						
Тема 14. Мотиви та мотивація.	16	4	4			8						
Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини.	16	4	4			8						
Тема 16. Індивідні передумови особистості.	16	4	4			8						

Тема 17. Психологічна структура особистості.	16	4	4		8					
Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки.	18	4	4		10					
Тема 19. Задатки та здібності людини.	18	4	4		10					
Тема 20. Природа і сутність характеру. Акцентуація характеру	14	4	2		8					
Разом за модулем 2	132	32	30		70					
Всього годин	300	68	66		166					

4. Теми практичних/семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1	Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани.	2	
2	Тема 2. Походження й розвиток психіки людини	4	
3	Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання.	2	
4	Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів.	4	
5	Тема 5. Сприймання: види та властивості.	4	
6	Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування.	4	
7	Тема 7. Уява і творчість.	2	
8	Тема 8. Мислення та інтелект.	2	
9	Тема 9. Мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення.	2	
10	Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності.	4	
11	Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини.	4	
12	Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості.	2	
13	Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості.	4	
14	Тема 14. Мотиви та мотивація.	4	
15	Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини.	4	
16	Тема 16. Індивідні передумови особистості.	4	
17	Тема 17. Психологічна структура особистості.	4	
18	Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки.	4	
19	Тема 19. Задатки та здібності людини.	4	
20	Тема 20. Природа і сутність характеру. Акцентуація характеру.	2	
Разом		66	

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет психології як науки. Процеси, властивості, стани. Підберіть 5 приказок, в яких зафіксовані життєві психологічні знання. Спробуйте пояснити їх і з'ясувати, які особливості цих знань у них втілені. Наведіть приклади, які дозволять проілюструвати психічні стани, властивості та процеси. Який існує взаємозв'язок психічних станів людини з психічними процесами і властивостями особистості? У чому полягає індивідуальна своєрідність і типовість, різноманіття і полярність психічних станів людини?	8
2	Тема 2. Походження й розвиток психіки людини. Укладіть порівняльну таблицю, визначивши найсуттєвіші відмінності психіки людини і тварин: «Розбіжності психіки людини і тварини». Знайдіть в психологічній літературі інформацію про дітей, які виховувалися тваринами. Чому виникали проблеми з тим, щоб ці діти змогли жити серед людей? Чи є зв'язок між психікою людини і параметрами її черепа? Що ви думаєте з цього приводу?	8
3	Тема 3. Напрями, галузі та методи отримання психологічного знання. Назвіть (перерахуйте) найбільш значні школи (напрями) психологічної науки в ХХ ст. та імена їх найвидатніших представників. У чому полягає основний метод біхевіоризму? Знайдіть приклади досліджень, які проводили біхевіористи. Як називається система аналізу душевного життя, запропонована З. Фрейдом? Охарактеризуйте загальну структуру психіки людини, як вона представлена у психоаналізі.	8
4	Тема 4. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів. Визначте, про яку закономірність відчуттів йдеться у наведеному прикладі. «При вигляді лимона у багатьох людей виділяється слюна і відчувається смак кислого». Визначте, з чим пов'язане описане явище. «На білій стіні висить годинник, чорний циферблат якого укладено в овал сріблястого кольору. Людина пильно вдивляється в циферблат, намагаючись визначити положення стрілок, а потім переводить погляд на білу стіну і раптом «бачить» там годинник в дещо зміненому вигляді». Відомо, що одяг може підкреслити переваги фігури людини і приховати її недоліки: повненьким особам не рекомендується носити речі, пошиті із тканини з горизонтальними смужками, великими горошинами, а надто худим – з вертикальними смугами. У чому ж справа? Адже об'єми людини не змінюються. Поясніть цей феномен з позицій психології. Знайдіть приклади сенсibiлізації та адаптації аналізаторів, пов'язаних із професійною діяльністю людини.	8
5	Тема 5. Сприймання: види та властивості. Чим відрізняється сприйняття від відчуттів? У чому особливості сприйняття руху, простору і часу? Визначте, які властивості сприймання виявляються в наступних ситуаціях: а) вночі на зоряному небі люди бачать не окремі зірки, а сузір'я; б) коли людині показують малюнок з невизначеними фігурами, яким дається назва, вона бачить в них схожість з даними об'єктами; в) у сутінках ми бачимо кольори нашого одягу такими ж, як і при денному освітленні; г) здобувач слухає лекцію, сприймаючи мову лектора, і не звертає уваги на те, що відбувається у нього за спиною; д) не визнаючи при сприйнятті	8

	іноземної мови малознайомі слова, людина проте безпомилково розбирає рідну мову, навіть, коли слова вимовляються невиразно.	
6	Тема 6. Пам'ять: процеси, теорії і закономірності функціонування. Підготуйте короткі відповіді на такі запитання: 1. Яка роль повторення в процесі запам'ятовування? 2. Що таке «фактор краю»? 3. Як залежить продуктивність опосередкованого запам'ятовування від характеру асоціативних зв'язків? 4. Як пов'язаний рівень розвитку вербальної та невербальної пам'яті? 5. Як впливає емоційний стан на процес заучування та довгострокового запам'ятовування? 6. Чи пов'язана модальність сприймання, уявлення та запам'ятовування? Поясніть, чому ми завжди довше пам'ятаємо про роботу, яку не встигли закінчити. Який ефект із цим пов'язаний? Поясніть, чому інтенсивне опрацювання матеріалу в короткий час приводить до більш ефективного запам'ятовування, ніж тривале, але неінтенсивне вивчення	8
7	Тема 7. Уява і творчість. Поясніть, чому деякі люди, неосвічені в медицині, прочитавши опис якогось захворювання, схильні уявляти, що вони захворіли саме на цю хворобу, що й у них виявляються симптоми цієї хвороби. Яка особливість людської уяви виявляється при цьому? Який прийом створення образів уяви відображено у наведеному прикладі. «Карикатуристи виділяють найістотніше в образі, міняючи пропорції: базіку зображують з довгим язиком, любителя поїсти наділяють об'ємистим животом».	8
8	Тема 8. Мислення та інтелект. Який вид умовиводів реалізується у нижченаведеному прикладі. «Вчитель по черзі викликає всіх учнів у класі за прізвищами. Кожен відкликається. На підставі того, що кожен у списку виявився на місці, вчитель робить висновок, що в класі немає відсутніх». Визначте, які види мислення виявляються в наведених нижче ситуаціях: а) Написання журналістом аналітичної статті. б) Збирання дитиною конструктора. в) Проектування дизайнером інтер'єру приміщення. г) Перекладання речей на полиці з місця на місце з метою знайти спосіб найкращого їх розміщення. д) Рішення навчальної задачі новим способом.	8
9	Тема 9. Мовлення. Зовнішнє та внутрішнє мовлення. Проведіть спостереження за маленькою дитиною. Назвіть критерії зовнішнього та внутрішнього мовлення.	8
10	Тема 10. Увага як форма організації психічної діяльності. Школяр вчить уроки і водночас слухає улюблену рок групу. За якої умови це сприятиме, а за якої - перешкоджатиме навчанню? Двоє диспетчерів аеропорту працюють поруч. Кожен з них бачить інформацію на двох різних екранах, чує у навушнику відповіді пілотів та розмови іншого диспетчера. Які вимоги до уваги та працездатності цих спеціалістів ви могли б сформулювати?	8
11	Тема 11. Емоційні стани людини. Емоційні якості людини. В письмовій формі підготуйте короткі відповіді на такі запитання: 1. Назвіть типи емоціогенних ситуацій за П. Фресс та Ж. Піаже. 2. Дайте визначення поняттям індивідуального та ситуаційного стереотипу емоційних реакцій. 3. Що значить «пат терн» емоційних реакцій? 4. Назвіть фактори, які викликають емоціогенні ситуації. 5. Які показники використовуються для об'єктивної реєстрації емоцій? 6. За якими параметрами можна оцінювати емоції? 7. Які переваги та недоліки методу самооцінки та самозвіту в оцінці емоцій? 8. Яку методику використовують для оцінки емоційного	6

	стану? 9. Розкрийте поняття емоційної експресії.	
12	Тема 12. Воля як процес. Вольові якості особистості. Наведіть приклади, як проявляється вольова регуляція поведінки під час навчання. Наведіть приклади, як первинні, вторинні і третинні вольові якості особистості проявляються у нашій повсякденній активності? Як пов'язані вольові зусилля, мотивація та задоволення, що виникають в процесі діяльності? Обґрунтуйте відповідь. Один з психологів вважав, що волі як окремого психічного процесу не існує, це лише результат дії мотивації. Чи вірно це? Обґрунтуйте відповідь.	10
13	Тема 13. Діяльність як основна форма активності особистості. Визначте, який закономірний зв'язок між психікою і діяльністю виявляється в наведеному прикладі. «Вивчення людей похилого віку та довгожителів засвідчує, що поступове вивільнення від обов'язків і пов'язаних з ними функцій призводить до звуження та порушення особистості і, навпаки, постійний зв'язок з довколишнім життям сприяє збереженню особистості аж до смерті. Якщо людина з певних причин припиняє професійну, громадську діяльність, то це зумовлює глибокі зміни у структурі її особистості». Чи можна стверджувати, що принципова відмінність різних видів діяльності полягає в характері їх результатів? Проаналізуйте наведений нижче текст та визначте у ньому основні складові елементи діяльності – дії та операції. «Потрібно знайти певне місце в книзі і коротко законспектувати його, але закладка, яка раніше була покладена – випала. Для відшукування потрібного тексту можна або спробувати згадати номер сторінки, або, гортаючи книгу, пробігати очима кожен сторінку і т. п. З наведених нижче ознак виберіть ті, які характеризують всяку діяльність; ті, які характеризують тільки гру, тільки вчення і тільки працю: а) умова розвитку психіки; б) діяльність, спрямована на засвоєння знань, оволодіння узагальненими способами виконання дій; в) умова прояву всіх психічних реакцій; г) діяльність, спрямована на отримання результату, який задовольняє матеріальні і духовні потреби людей; д) діяльність, спрямована на засвоєння і застосування системи понять; е) діяльність, що задовольняється самим процесом виконання.	10
14	Тема 14. Мотиви та мотивація. Визначте, на актуалізацію яких потреб і мотивів орієнтовані наступні впливи: 1. Якщо Ви хочете добре провести вечір, відвідайте наше кафе. 2. Якщо ти зараз підеш, то більше ніколи не побачиш мене. 3. Якщо Ви не припините розмовляти зі мною в такому тоні, я змушений буду просити Вас покинути мій кабінет! 4. Розкажи Дідові Морозу вірш про ялинку, тоді він дасть тобі подарунок. 5. Якщо хочеш сьогодні виглядати «на всі сто», підемо до мого знайомого перукаря. 6. Примірте, будь ласка, це плаття! Воно так відповідає Вашому іміджу! 7. Не забудь погуляти з собакою, інакше вона буде вити всю ніч. Якими є особливості мотивації досягнення успіхів і уникнення невдач? Як можна пояснювати безпорадність з точки зору мотивації? Яким чином характеризують особистість наступні мотиваційні утворення: афіліація, мотив влади, альтруїзм, агресивність?	8
15	Тема 15. Спілкування як міжсуб'єктні взаємини. Визначте види спілкування, що актуалізуються в наступних ситуаціях (варіантів відповіді може бути декілька). а) Опинившись в нудній компанії, хлопець розповідає веселі історії та анекдоти. б) Не заставши друга	8

	<p>вдома, хлопчик залишає йому у сусідів записку з проханням зателефонувати. в) Помітивши знайому, що йде по інший бік дороги, дівчина привітно усміхнулася їй і помахала рукою. г) Мер міста звертається по радіо до городян із закликом взяти активну участь у суботнику. д) Переглядаючи зразки шпалер, подружжя обмінюються думками, які з них краще підійдуть для дитячої кімнати. е) Батько розповідає синові, як з паперу можна зробити літачок. Які механізми та ефекти соціальної перцепції виявляються при співпраці психолога та клієнта? В якому разі їх вплив матиме позитивний або негативний ефекти?</p>	
16	<p>Тема 16. Індивідні передумови особистості. Наведіть приклади, яким чином можуть бути пов'язані вік, стать, конституція з властивостями особистості</p>	8
17	<p>Тема 17. Психологічна структура особистості З якою самооцінкою пов'язана така поведінка хлопця у наведеному прикладі. Обґрунтуйте свою відповідь. Надайте рекомендації для такої людини. «В. погано обізнаний про свою особистість, її можливості, обмеження і потреби, він постійно доводить оточуючим і собі важливість окремих своїх якостей і умінь, схильний до повторних, часто дезадаптивних стратегій і схем поведінки. В. не знає точно, чого він хоче і про що думає, знецінює свої досягнення, успіхи інших сприймає болісно, як виклик власній особистості».</p>	8
18	<p>Тема 18. Темперамент як формально-динамічна основа поведінки. Визначте тип темпераменту хлопчика і на цій основі сформулюйте основні аспекти індивідуального підходу до дитини. «К. на уроках спокійний, сидить завжди в одному і тому ж положенні, що-небудь крутить у руках, настрій змінюється від дуже незначних причин. Він болісно чутливий, коли вчитель пересадив його з однієї парти на іншу, К. образився, довго міркував, чому його пересадили, і на всіх уроках сидів засмучений і пригнічений. Разом з тим, почуття у нього пробуджуються повільно. При відвідуванні вистави у цирку він довго сидить мовчки з нерухомим обличчям і лише поступово починає «відтавати»: посміхається, сміється, вступає в розмову з сусідами. Легко розгублюється, варто вчителю зробити йому найм'якше зауваження, як хлопчик ніяковіє, голос його стає глухим, тихим. Дуже стриманий у вираженні почуттів. Отримавши «двійку», анітрохи не змінившись в обличчі, йде на місце і сідає, але вдома, за словами батьків, довго не може заспокоїтися, не в змозі взятися за роботу, втрачає всяку віру в себе. Відповідає на уроці невпевнено, навіть коли добре знає урок. Свої здібності і знання оцінює дуже низько, тоді як насправді вони вище середнього рівня. Якщо при виконанні якогось навчального завдання зустрічаються труднощі, К. легко опускає руки, розгублюється і не доводить справу до кінця». Які якості особистості потрібно віднести до властивостей темпераменту? Яке співвідношення темпераменту й особистості? Наведіть приклади, як це співвідношення проявляється у поведінці.</p>	10
19	<p>Тема 19. Задатки та здібності людини. Охарактеризуйте основні види здібностей людини, встановіть зв'язок між ними. Обдарованість, задатки, здібності, геніальність – як розрізнити і пов'язати ці поняття? Якою є природа індивідуально-психологічних відмінностей людей і їх здібностей? Як можна пояснити той факт, що людина, яка не має здібностей до певного виду діяльності, досягає в ній таких самих високих результатів, як і та, що має здібності до цього виду</p>	10

	діяльності?	
20	Тема 29. Природа і сутність характеру Акцентуйованість характеру. Напишіть самохарактеристику. Згрупуйте риси характеру на підставі ставлення до речей, інших людей, самого себе, діяльності. До якого типу ви віднесете свій характер? Як формувалися окремі риси вашого характеру? Чи властиве вам загострення якихось рис? Народна мудрість говорить: «Посієш вчинок – збереш звичку, посієш звичку – збереш характер, посієш характер – збереш долю». Наведіть приклади з власного життя, які підтверджують цю закономірність.	8
Разом		166

Самостійна робота над навчальною дисципліною також включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед заліком (іспитом); опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; переклад іноземних джерел встановленої тематики; розроблення схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

5.Методи навчання

Традиційні методи навчання (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий/евристичний, дослідницький метод, метод проблемного викладу). Інтерактивні методи навчання (евристична бесіда, мозковий штурм, тренінг, ділова/рольова гра). Новітні освітні технології (презентації, використання мультимедіа). Практичні методи (семінарські заняття, робота з кейсовими завданнями тощо). Наочний метод (ілюстрації, демонстрації). Словесні методи (лекції, презентації, дискусії тощо).

7. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит;
- термінологічні диктанти;
- тести;
- розв'язування ситуаційних задач, кейси, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, тестовий контроль (I-II рівня) (письмовий та онлайн), вирішення типових практичних завдань.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання).

Форма підсумкового семестрового контролю: усний (стаціонарно чи онлайн) іспит.

Навчальний матеріал дисципліни згрупований у 2 розділи. Перший – 20 тем – лекційні заняття, другий розділ – практичні заняття. Освоєння навчального матеріалу проводиться упродовж двох семестрів. Поточний модульний контроль проводиться шляхом опитування здобувачів під час занять, тестового контролю знань на заняттях, перевірки конспектів лекцій та домашніх завдань, аналізу відвідування та відробок. В ході поточного контролю, за усну відповідь здобувач отримує оцінку за національною чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), яка потім переводиться у рейтингові бали. При оцінюванні засвоєння матеріалу кожного заняття модуля здобувачу виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених цикловою медичною комісією критеріїв оцінювання.

Оцінка «відмінно» виставляється за умови, якщо здобувач знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує тестові і ситуаційні задачі, а також практичні завдання будь-якого рівня складності.

Оцінка «добре» виставляється, якщо здобувач знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно і систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться здобувачів на основі знання всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; частково вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі в ряді простих випадків; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені прості запитання відповідає вірно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і уміння здобувача є нижчими за критерії задовільної оцінки.

У робочій програмі застосовано такий принцип конвертації традиційної системи оцінювання в бали (таблиця 1):

Таблиця 1

Конвертація традиційної системи оцінювання в бали

Традиційна оцінка	Конвертація у бали
«5»	10-8
«4»	7-5
«3»	4-2
«2»	1(0 балів за знання та 1 бал – за присутність на занятті)

**Розподіл балів, які отримують
здобувачі вищої освіти (модуль 1, 2)**

Поточне оцінювання та самостійна робота													
Змістовий модуль 1												МКР 50 б.	Σ 100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
2	4	2	4	4	4	2	2	2	4	4	2	30*	
												20	Самостійні

Поточне оцінювання та самостійна робота										
Змістовий модуль 1									МКР 50 б.	Σ 100
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20			
4	4	4	4	4	4	4	2	30*	Семінарські	
								20	Самостійні	

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів * - відповідно до таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни» 30 балів – робота на практичних заняттях. 20 балів – виконання самостійної роботи

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок здобувачів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР складається з вирішення тестових завдань, теоретичних питань та ситуаційних задач. Розподіл балів за результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 50 балів – МКР.

До модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі. На виконання письмового компонента МКР відводиться до двох академічних годин. В МКР є 15 тестових завдань, глосарій (5 термінів), 2 теоретичні питання, 1 ситуаційна задача. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 1 бал, за терміни – по 1 балу, теоретичне питання – у 10 балів, за ситуаційну задачу – 10 балів.

За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь засвоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів. Здобувач, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти його у визначений кафедрою термін.

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 50:
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 15
- термінологічний диктант (5 термінів за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 - 5
- 2 теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 10 балів)	0 - 20
- ситуаційна задача	0 - 10

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді іспиту в кінці семестру і дає можливість визначити прикінцевий рівень і якість засвоєння здобувачами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці 4.

Здобувачі, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі екзамену, що передбачено робочим навчальним планом. Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену в кінці семестру і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння здобувачами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого здобувача робить позначку «недопущений». Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою здобувача вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку (індивідуальний навчальний план) до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність здобувача є обов'язковою. За наявності бажання підвищити рейтинг здобувач складає іспит. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба. Незалежно від того, чи здобувач складає іспит у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки,

викладач виставляє здобувачу оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на залікові, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку. При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до іспиту

1. Психологія як наука: предмет, загальні завдання та її місце в системі наук.
2. Галузі психологічної науки.
3. Психологія в системі наук.
4. Психологія та сучасна фізіологія вищої нервової діяльності.
5. Психіка та психічна діяльність людини як предмет психологічних досліджень.
6. Теорія відображення у вивченні психіки людини.
7. Принципи психологічної науки.
8. Принцип розвитку в сучасних дослідженнях.
9. Методи психології, їх класифікація.
10. Метод спостереження: його значення, види.
11. Методи бесіди та анкетування, їх характеристика.
12. Порівняльна характеристика методу спостереження та експерименту.
13. Розвиток психіки у філогенезі (тропізми, інстинкти, научання, інтелектуальна поведінка тварин).
14. Свідомість як продукт суспільно-історичного розвитку людства.
15. Самосвідомість особистості. Самооцінка та рівень домагань особистості. Методи вивчення самооцінки.
16. Самосвідомість та «Я-концепція» особистості.
17. Закономірності та механізми психічного розвитку людини.

18. Поняття про діяльність. Діяльність та активність людини. Єдність свідомості та діяльності.
19. Психологічна структура діяльності (О.М. Леонт'єв, С.Л. Рубінштейн, Л.С. Виготський).
20. Освоєння діяльності. Навички і вміння, їх характеристика.
21. Характеристика ігрової діяльності.
22. Характеристика навчальної діяльності.
23. Характеристика трудової діяльності.
24. Динамічний стереотип, його роль у психічній діяльності людини.
25. Звички, їх види, роль у діяльності та поведінці людини.
26. Розвиток та навчання. Зона «актуального та найближчого розвитку» за Л.С. Виготським.
27. Поняття про спілкування, його функції. Педагогічне спілкування.
28. Спілкування як розуміння людьми один одного. Психологічні механізми сприйняття людини людиною.
29. Невербальне спілкування, його характеристика.
30. Психологія мови. Види, механізми мови.
31. Спілкування як інтерактивна сторона. Соціально-психологічний клімат групи.
32. Психологічна характеристика свідомості (функції, структура).
33. Свідоме і несвідоме в психічній діяльності людини.
34. Зовнішня та внутрішня психічна діяльність. Процеси інтер'ю- та екстеріоризації.
35. Види, стилі міжособистісного спілкування.
36. Класифікація малих груп.
37. Міжособистісні стосунки в групах і колективах; методи їх вивчення.
38. Механізми взаємовпливу людей (навіювання, конформність).
39. Поведінка як предмет психічних досліджень.
40. Поняття про особистість. Біологічне та соціальне у структурі особистості. 41. Порівняльна характеристика понять: індивід, суб'єкт, особистість, індивідуальність.
42. Теорії особистості сучасній психології.
43. Умови та рушійні сили розвитку особистості.
44. Психологічний «захист», його механізми та індивідуально-вікові прояви.
45. Спрямованість як основний стержень особистості (мотиви, інтереси, переконання, ідеали).
46. Психологія потреб людини.
47. Мотиви особистості, їх класифікація (інтереси, переконання, установки).
48. Поняття про відчуття, види та властивості відчуттів.
49. Відчуття, їх закономірності.
50. Поняття про сприйняття. Класифікація, види сприйняття.
51. Поняття про пам'ять. Теорія пам'яті, види пам'яті.
52. Процеси пам'яті.
53. Механізми запам'ятовування та забування.
54. Поняття про мислення. Види мислення.

55. Операції мислення.
56. Мислення як діяльність.
57. Поняття про увагу, її види.
58. Властивості уваги, їх характеристика.
59. Форми мислення. 60. Вольовий акт та його структура.
61. Вольові якості та їх формування.
62. Поняття про уяву, види і прийоми уяви.
63. Уява і фантазія. Розвиток уяви.
64. Почуття та особистість. Зміст вищих почуттів.
65. Емоції. Види емоцій.
66. Форми прояву емоційних переживань.
67. Загальні властивості емоцій та почуттів.
68. Поняття про характер. Структура рис характеру.
69. Акцентуації характеру, їх типи.
70. Фізіологічні основи темпераменту.
71. Типи темпераменту та їх психологічна характеристика.
72. Поняття про здібності. Види та рівні здібностей.
73. Педагогічні здібності.
74. Структура особистості. Індивідуальність та її особливості.
75. Задатки та здібності. Формування здібностей.

8. Методичне забезпечення

1. Навчально – методичний комплекс дисципліни «Загальна психологія».
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Загальна психологія».
3. Методичні рекомендації до підготовки практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Загальна психологія».

9. Рекомендована література

Базова:

1. Бабаян Ю. О., Шапошникова Ю. Г. Загальна психологія. Практикум з дослідження психічних пізнавальних процесів: навчально-методичний посібник для дистанційного і змішаного навчання. Миколаїв: Іліон, 2021. 204 с.
2. Волошина В. В., Долинська Л. В. Загальна психологія. Практикум. Навч. пос. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 280 с.
3. Долинська Л. В. Загальна психологія. Хрестоматія. Навч. пос. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 640 с.
4. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. К. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 388 с.
5. Дуткевич Т. В. Практична психологія: вступ до спеціальності. Навч. пос. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 256 с.
6. Загальна психологія: навчальний посібник / авторський колектив; за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної, І. О. Петухової. Ірпінь: УДФСУ, 2020. 554 с.
7. Ловка О. В., Борисенко Л. Л., Колесніченко Л. А., Музичко Л. В., Тімакова А. В., Лавриненко Д. Г. Загальна психологія: Навч. посіб. / За заг. ред. О. В. Ловкої. К.: КНЕУ, 2019. 390 с.
8. Максименко С. Д. Загальна психологія. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 272 с.
9. Максименко С. Д. Загальна психологія. 3-є видання. Підручник. Центр навчальної літератури. 2019. 272 с.
10. Москалець В. П. Загальна психологія [текст]: підручник. К: Ліра, 2020. 564 с.
11. Психологія: вступ до спеціальності: навчальний посібник / Петухова І. О., Заушнікова М. Ю., Нежинська О. О., Костевська Н. В.; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 190 с.
12. Савчин М. В. Загальна психологія: підручник. Вид. 3-тє, стереотип. Київ, ВЦ «Академія», 2020. 344 с.
13. Салюк М. А., Бунас А. А. Загальна психологія. Електронний конспект лекцій. Навч. посібник. Дніпро, 2021. 320 с.
14. Салюк М. А., Бунас А. А. Методичний посібник до виконання самостійної роботи з дисципліни «Загальна психологія» (для студентів ОКР «Бакалавр» денної, заочної та вечірньої форм навчання). Дніпро, 2022. 26 с.
15. Салюк М. А. Короткий термінологічний словник-довідник з загальної психології. Д. : Вид-во ДНУ, 2022. 48 с.
16. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія: Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.

17. Скрипченко О. В. Загальна психологія: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 464 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.
2. <http://lib.iitta.gov.ua/> – Електронна бібліотека НПН України.
3. <http://upsihologa.com.ua/> – портал професійних психологів України «У психолога».
4. <http://psylib.org.ua/index.html> – Психологічна бібліотека Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури.
5. <http://studentbooks.com.ua/> – Студентська бібліотека.
6. <https://youalib.com/> – Всеукраїнська електронна бібліотека.

